

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

M. Fabii Quintiliani Institutionum Oratoriarum Libri Duodecim

Summa diligentia ad fidem vetustissimorum codicum recogniti ac restituti

M. Fab. Quintiliani Declamationes Undeviginti. M. Fabii Avi Et Calpurnii
Flacci Declamationes. Auctoris Incerti Dialogus De causis corruptae
Eloquentiae - Cvm Variorum Notis

Quintilianus, Marcus Fabius

Lugd. Batav. ; Roterodami, 1665

CCXCVII. Meretrix ab amatore fore caecata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12889

Meretrix ab amatore forti cæcata.

QUI EXCÆCAVERIT ALIQUEM, AUT TALIONEM PRÆBEAT, AUT EXCÆCATI DUX SIT. Meretricis amator fortiter fecit: occurrentem sibi meretricem excæcavit: petit illa ut eodem duce utatur. Recusat ille, & offert talionem.

DECLAMATIO.

SI quis, iudices, lege adversus eos, qui excæcaverunt, Sita composita, ut aut talionem patiantur, aut aliquatenus solatium injuriæ præstent, litem esse audiat, altera parte similem fortunam exigente, altera mitiorem partem legis amplectente, profecto existimet hanc mulierem id postulare, ut excæcetur is, qui sibi oculos eruit: illum autem virum fortem fiducia meritorum erga rempublicam sperare, posse fieri, ut contra voluntatem quoque ejus, quæ vindicatur, oculos defendat. Nam & hic dolor, gravissima passæ convenisset: & illud naturale est, ut bona oculorum intelligant etiam, qui eruerunt. Id omne diversum est: hæc quæ excæcata est, cui erepta lux est, cui omnis vita in tormentis agenda est, miseretur quondam amatoris sui: ille qui excæcavit, vult istam nimium vindicari: idque si faceret poenitentia, ut cunque consolandus nobis esset: nam & poteramus suspicari, hanc istius postulationis esse rationem, cum excæcaverit meretricem, quam amavit, nunc oculos offerat, causam ambitus fieri. Negat fas esse, ut vir fortis manum meretrici præstet, ut iter demonstrat. Apparet illam esse cæcatam: atque id tamen prætenditur modo, iudices: cæterum causa postulationis istius manifesta est. Videt miseram fœminam durare in hoc non posse, ut excæcet: neque id agit, ut gravio-

patia-

† *Causam ambitus fieri.*] Lege: hanc istius postulationis esse rationem, quod, cum excæcaverit meretricem, quam amabat meos offerat oculos, causa amoris fieri. Arodius quoque viderat id quod interponendum. Gronovius.

patiatur pœnam, sed ut neutram: ¹ oculos haberet quos hæc eruere noluit: ducis opera fungatur, ² quod jam recusat. Nos tamen necesse habemus his respondere, quæ proponuntur, & ³ adversus aliquem sic agere, tanquam excæcari noluerit: illa etiam quæ ab ipso jactata sunt, nos quoque referemus, fuisse istum virum fortem, pugnasse pro republica, plurimum nobis profuisse manus ejus atque oculos. His enim omnibus profecto hoc efficitur, ut illum excæcari non necesse sit: ⁴ neque ei nocuit illa honestissima militia: propugnator fuit civitatis, quoniam partem aliquam voluptatis in hanc impenderat: sed fecit illum arrogantiorum ipsa virtus. Neque tamen nobis adhuc persuaderi potest, ut vir fortis, qui amaverit aperte, qui non erat læsus ulla meretricis injuria, oculos volens erueret: ⁵ fortunam illud putamus fecisse, ut si lex permetteret neutram ultionem, forsitan totum jus remitteremus? Nunc oculos ejus servamus quæ possumus. Lex ita scripta est, UT IS QUI excæcaverit, aut talionem patiatur, aut ducis opera fungatur. Inter has duas res, quæstio est. Antequam comparo, illud interrogare volo, cujus causa scriptam legem esse putas? Dubitari non potest quin scripta sit ei, quæ vindicanda est: nec illud quidem in dubium veniet, ultionem quidem harum duarum (ut ita appellem) pœnarum esse in potestate exigentis. Quid enim aliud cogitasse legumlatorem putamus? Illum utique, qui excæcasset, credidit esse puniendum, adeo ut ne illi quidem ipsi,

III VOX

¹ Oculos haberet, quos hæc.] Ærodius habere, & opera ne fungatur. Malim: sed ut neutram; oculos habeat, quos hæc eruere noluit, nec ducis opera fungatur, quod jam recusat. Post rō neutram intelliges, quasi additum esset: id est, ut. Idem.

² Quod jam.] Vet. cod. quum. Pith.

³ Adversus aliquem sic agere, tanquam excæcari noluerit.] Legendum: adversus callidum sic agere, tanquam excæcari voluerit. tanquam hoc sentiat. & serio agat.

quod simulat. Granovius.

⁴ Neque ei nocuit illa honestissima militia.] Ærodius refert aliorum, illi honestissima militia. Sensus flagitat: His enim omnibus profecto hoc efficitur, ut illum excæcari non necesse sit; non, ut huic noceat illius honestissima militia. Huic, meretrici: cui nocebit; si propter eam impune habebit excæcasse. Idem.

⁵ Fortunam illud putamus fecisse.] Forsan, Fortuna elatum putamus fecisse. Idem.

E c 2

ipsi, qui vindicabatur, permiserit totam legem remittere. Illa igitur fuit cogitatio. Meruit quidem, qui eruit oculos, ut & ipse perdat: si tamen habuerit misericordem, si incidit in eum, ¹ qui aliquatenus reddere iræ suæ rationem posset, gratiam referat. Hæc postea. Eligi ergo ab ea pœna debet, quæ gravissimam injuriam passa est. Puta istud esse asperius, quod recusas: fortasse propter hoc ipsum pati debeas. oculos eruisti mulierculæ sine dubio, & adjice si vis meretrici: tamen quos eruere non licebat, non es dignus qui patiaris quod vis. Hæc dicerem si tecum asperius contenderem. Nunc ante omnia reipublicæ causam tecum ago. Æquum est salvos esse hos oculos & incolumes, multa afferunt casus, frequens bellum est. Detegimus tibi etiam hujus misericordiæ affectus, quo magis te rem tam gravem fecisse pœniteat. Hæc excæcare te non potuit: meminit temporum superiorum, meminit illarum quas aliquando communes habuit, voluptatum: meminit amoris tui. Digna est, cui manum commodes: nam id quoque lex justissime constituit, præstet oculos, qui eruerit. & in vicem erutorum luminum ipse succedat. At enim forti viro turpe est hoc officium subire. Scilicet illa honestiora, debilitatem pati, & ² ferre infestos numinibus oculos. Non erit talis ista debilitas, qualis esset, si illam in acie passus esses. Tu, qui recusas dux esse meretricis, non cogitas futurum, ut tibi oculi propter meretricem eruantur? Verum meretur hic ipse pudor tuus, propter quem parcamus oculis tuis.

CCXCVIII.

¹ Qui aliquatenus reddere iræ suæ rationem.] Hoc ad misericordiam non sufficit. nam hoc casu & immisericors iræ suæ rationem reddere potest. Lege potius: qui aliquatenus temperare iræ suæ ratione posset. Vel coercere iram suam ra-

tionem. Idem.

² Ferre infestos numinibus oculos.] Lege, omnibus. quibus qui occurrat malam scævam sibi objectam putet. Sic superiorum primæ ominosam calamitatem corporis restituimus. Idem.